

Frigivelse af midler fra korrektionsreserve (K2-B)

Indstilling

Det indstilles, at interessentskabsmødet frigiver de resterende 380 mio. kr. fra 20%-korrektionsreserven (K2-B) til mulig disponering for Hovedstadens Letbanes bestyrelse, idet det samtidig betinges, at bestyrelsen foranlediger, at frigivelsen af midlerne efterfølgende tiltrædes og medfinansieres af staten.

Baggrund

Som led i stiftelsen af Hovedstadens Letbane I/S har staten/ejerne reserveret/eller indgået en betalingsaftale med selskabet, som samlet set tilvejebringer en reserve på 30 pct. af anlægssummen.

For kommunerne og Region Hovedstaden betyder dette, at der i de betalingsaftaler, som Kommunalbestyrelserne/Regionsrådet har tiltrådt, er indregnet, at også denne reserve betales. Såfremt selskabet anvender midler fra reserven, skal ejerne altså ikke indbetale yderligere til selskabet, da reserven indgår i den samlede politisk godkendte anlægssum.

For statens vedkomne (som tilskudsgiver) er de første 10 pct. indbetalt til selskabet, mens de resterende 20 pct. af reserven er reserveret på Finansloven og kan udbetales til Hovedstadens Letbane efter en på forhånd fastlagt ansøgningsproces. Denne metode anvendes også på statens øvrige store projekter i f.eks. Banedanmark, Odense Letbane eller lignende.

Reserven er fastsat på baggrund af statens regler for større infrastrukturprojekter (Ny AnlægsBudgettering). I Ny AnlægsBudgettering (som også anvendes i Hovedstadens Letbane) styres reserven på følgende vis. Ved projektets start har selskabets bestyrelse fået adgang til at beslutte anvendelsen af de første 10 pct. af reserven på 30 pct. Såfremt bestyrelsen skal have adgang til at anvende midler fra de sidste 20 pct. af reserven, skal bestyrelsen ansøge herom på et interessentskabsmøde – ordinært eller ekstraordinært.

De resterende 20 pct. fra staten kan helt eller delvist udløses ved, at bestyrelsen ansøger Transportministeriet herom. Transportministeriet skal herefter forelægge sagen for Finansministeriet i henhold til det fastsatte regelsæt. Der indgår ikke en egentlig politisk godkendelse eller behandling af ansøgningen i denne proces, da den finder sted på baggrund af det regelsæt, som er fastlagt i Ny AnlægsBudgettering (NAB).

Den samlede korrektionsreserve i Hovedstadens Letbane er budgetmæssigt bundet, således at træk på denne reserve kun vil kunne ske i samme forhold som statens og de nuværende ejeres oprindelige ejerandele ved selskabets stiftelse.

Såfremt selskabets bestyrelse anmoder om at få rådighed over f.eks. halvdelen af den resterende reserve, vil dette altså skulle godkendes på et interessentskabsmøde og i en ansøgning til staten, før ansøgningen er endeligt godkendt.

Anlægsbudgettet

Det aktuelle anlægsbudget er gengivet i nedenstående tabel.

Tabel 1: Anlægsbudget pr. 30. september 2022

(Mio. kr.)	Anlægsbudget Hovedstadens Letbane (2013-priser)	Anlægsbudget Hovedstadens Letbane (2022-priser)(*)	Afholdte investeringer pr. 30/09 2022
Bygge- og anlægsarbejder	2.440	2.896	1.710
Transportsystem	1.203	1.406	455
Andre arbejder	588	657	494
Rådgivere	559	601	536
Byggeledelse, tilsyn mv.	372	412	328
Tilkøbsrefusioner	-246	-266	-221
Basisbudget	4.916	5.706	3.302
Korrektionsreserve K2-A (10%)	12	14	0
Anlægsoverslag	4.928	5.720	3.302
Korrektionsreserve K2-B (20%)	324	380	0
Samlet anlægsbudget	5.252	6.100	3.302

(*) opregnet med kontraktindeks

Det fremgår, at selskabet i den hidtidige anlægsfase har disponeret hovedparten af 10 pct.-reserven (K2-A), hvor der alene rester 14 mio. kr., og at der rester 380 mio. kr. af 20 pct.-reserven (K2-B).

Udover anlægsbudgettet for letbanen, har selskabet budgetteret omkostninger til driftsrelaterede anlægsinvesteringer på i alt 1.588 mio. kr., som staten ikke deltager i. De af nærværende notat omfattede risici og krav vedrører alene de budgetterede anlægsomkostninger og har således ikke umiddelbart indvirkning på budgettet for driftsrelaterede anlægsinvesteringer.

Aktualiserede risici – rejste krav

Selskabet har løbende modtaget et meget stort antal krav fra selskabets CW-entreprenører. Entreprenørerne fremsender disse krav, når de mener, at opgaver, leverancer eller andre forudsætninger ligger ud over forpligtigelserne i deres respektive kontrakter.

De rejste krav er rejst på baggrund af en lang række specifikke forhold, men en meget betydelig del kan dog tilskrives forhold, der afspejler identificerede risici i selskabets risikoregister og bl.a. udspringer af risici vedrørende forsinkede ledningsomlægninger, myndighedsgodkendelser og grænsefladeproblemer (interfaces). Det sidste aktualiseres yderligere af, at projektet nu er i et faseskift, hvor CW-entreprenørerne og TS-entreprenøren i langt højere grad end tidligere skal arbejde parallelt i de samme områder. På den baggrund er TS-entreprenøren nu også begyndt at fremsende claims.

Da selskabet før sommerferien indgik aftaler med CW-entreprenørerne om ny tidsplan, blev der taget udgangspunkt i de fremtidige aktiviteter. Det betyder, at "historiske" krav, herunder også globale tidskrav, fortsat er uafklarede.

Udfordringer med ustabile forsyningskæder, usædvanlige prisstigninger og problemer med rekruttering af kvalificeret arbejdskraft indgår desuden også som tilbagevendende elementer i rejste claims.

Selskabet arbejder løbende med mulige mitigeringer, men for at undgå at en stor uafklaret kravmasse får negativ indflydelse på projektets fremdrift og dermed i sidste ende fordyrer projektet, afsøger selskabet løbende mulighederne for gennem forhandling at finde en aftalemæssig løsning på de rejste krav.

Hovedstadens Letbanes I/S' risikostyring følger de principper, der blev etableret tidligt i projektet og opgraderet i forbindelse med EY's kvalitetssikring af projektets risikoregister og reservebehov i 2016 og 2017. Risikoregisteret opdateres kvartalsvis i forbindelse med risikorapporteringen til bestyrelsen.

Den samlede økonomiske og tidsmæssige risiko for anlægsprojektet (anlægsbudgettet) i 4. kvartal 2022 er heri opgjort til 1.383 mio. kr.¹, hvilket skal sammenlignes med de tilgængelige reserver på i alt 394 mio. kr. (2022-priser)

Som det fremgår, er de tilbageværende reserver væsentligt mindre end projektets vurderede risiko. Med henblik på at fortsætte bestræbelserne på at kunne indgå forhandlingsmæssige forlig med en eller flere af entreprenørerne er det derfor nødvendigt, at projektet tilføres penge fra korrektionsreserve K2-B. Den præcise størrelse af mulige aftaler indenfor de nærmeste måneder kendes pt. ikke, men det må forventes at dreje sig om trecifrede millionbeløb. Det præcise tidspunkt, for hvornår den eller de første aftaler vil kunne være færdigforhandlede, er ligeledes behæftet med usikkerhed, men det tilstræbes at nås i første eller andet kvartal 2023.

På ovenstående baggrund må det imødeses, at selskabet indenfor kort tid vil få behov for at kunne disponere over samtlige de resterende korrektionsreserver. Selskabet indstiller derfor, at interessenterne frigiver de resterende 380 mio. kr. fra korrektionsreserve K2-B til formålet.

Den foreslåede frigivelse af reserve indebærer en disponering af projektets samlede resterende reserver på 394 mio. kr. – inklusive de resterende 14 mio. kr. fra 10%-korrektionsreserven (K2-A).

Det skal bemærkes, at selskabets risikoregister løbende opdateres ud fra det til enhver tid gældende risikobillede, og at der også i fremtiden må påregnes at fremkomme ændringer i risikobilledet.

Videre proces

De aktualiserede risici forventes som nævnt at nødvendiggøre egentlige aftaleindgåelser for at sikre fremdriften i projektet, hvilket indebærer, at selskabet har brug for at få frigivet midler fra den budgetmæssigt bundne reserve.

Dette kræver interessenternes godkendelse samt efterfølgende tiltræden og indbetaling fra staten.

¹ Den samlede risiko for projektet er på 1.505 mio. kr., når også risici for de driftsrelaterede anlægsinvesteringer medregnes.

Selskabet vil indlede forhandlinger med projektets entreprenører med henblik på at lukke et større antal claims. Forhandlede aftaler vil blive indgået under forudsætning af interessenternes endelige frigivelse af nødvendige reserver i form af statens tiltræden.

Selskabet foreslår en proces, hvor ejerne "principgodkender" frigivelsen, men samtidig opnår en sikkerhed for, at ansøgningen er tilstrækkeligt dokumenteret ved at betinge frigivelsen af statens godkendelse. Dette er den samme fremgangsmåde, som blev anvendt ved selskabets tidligere frigivelse af midler fra denne reserve.

Statens godkendelse vil således ske efter at forhandlingerne er afsluttede og selskabets bestyrelse har godkendt forhandlingsresultatet, og at selskabet har fremlagt den nødvendige dokumentation for udløsning af reserven. Selskabet vil i denne proces holde bestyrelsen orienteret om udviklingen i forhandlingerne og ansøgningsprocessen.

Budgetmæssigt foreslås der således frigivet 380 mio. kr. fra 20%-korrektionsreserven (K2-B), hvorfra ethvert træk skal ske i samme forhold som statens og de nuværende ejeres oprindelige ejerandele ved selskabets stiftelse.

En frigivelse vil for staten indebære, at de som tilskudsgiver efterfølgende vil skulle indbetale beløbet til selskabet, mens selskabets ejere tidligere har indskudt deres samlede andel af finansieringen i selskabet inklusive korrektionsreserverne, hvorfor deres indskud ikke påvirkes. Det fremgår herunder, af de med ejerne indgåede betalingsaftaler vedrørende deres indskud, at de aftalte betalingsplaner skal opdateres, når der frigives midler fra korrektionsreserven.

Den foreslåede frigivelse af korrektionsreserven er indeholdt i den betalingsaftale, som er godkendt i kommunalbestyrelserne/Regionsrådet og medfører således ikke ændringer i ejernes indbetalinger til selskabet.

Den relative fordeling mellem staten og ejerne af den foreslåede frigivelse af midler er vist i nedenstående tabel.

(Mio. kr.) 2022-priser	BidragSydernes aktuelle andel af bundet korrektions- reserve (K2-B)	Frigives og indbetales til selskabet	Frigives indenfor tidligere indskudt kapital	BidragSydernes reserverende korrektionsreserve (K2-B)
Staten	142,1	142,1		0,0
Region Hovedstaden	92,4		92,4	0,0
Ejerkommunerne	120,7		120,7	0,0
Indeksforskel (1)	24,6		24,6	0,0
I alt	379,8	142,1	237,7	0,0

- 1) Indeksforskel viser forskel mellem kontraktindeks og finanslovens forudsætningsindeks. Det er aftalt, at ejernes finansiering af projektet opregnes efter finanslovens forudsætningsindeks, mens anlægsbudgettet opregnes med kontraktindeks. En eventuel afsluttende samlet forskel i indeksudviklingen i forhold til anlægsbudgettet udlignes ved afslutning af projektet.